

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗАПОВЕД

№ РД 09 - 1155/15.07.2009 г.

На основание чл. 10, ал. 1, във връзка с чл. 12, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение и § 18 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на същия закон (обн., ДВ, бр. 36 от 2009 г.) предвид измененията в изискванията за придобиване първа степен на професионална квалификация за лица, навършили 16 години (входящо и изходящо минимално образователно равнище) и на срока на обучение по професиите с придобиване на трета степен на професионална квалификация (от шест на пет години, с прием след завършен VII клас и от пет на четири години, с прием след завършено основно образование) и поради необходимостта от осигуряване на вечерна и задочна форма на обучение по професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение

ИЗМЕНЯМ И ДОПЪЛВАМ

Заповед № РД 09-765 от 15.09.2003 г., изменена и допълнена със заповед № РД 09-276 от 19.04.2004 г., в частта ѝ по точка 1 „Рамкова програма А за начално професионално обучение с придобиване на първа степен на професионална квалификация” и по точка 3 „Рамкова програма В за професионално образование с придобиване на втора или трета степен на професионална квалификация”, както следва:

I. В Рамкова програма А за начално професионално обучение с придобиване на първа степен на професионална квалификация:

1. В т. 1.3. ”Предназначение на програмата” в текста на първи булид да отпадне „професионални колежи, училища по изкуствата” и да се добави „възпитателно училище-интернат, социално-педагогически интернат”.

2. В т. 2.1.1. текстът на първи булид се изменя:

- за професионално образование и професионално обучение на ученици - минималната възраст на учениците в годината на кандидатстване е 13 години;

3. В т. 2.3.1. „ЗА УЧЕНИЦИ:” в таблицата се добавят следните варианти:

- **Вариант А6** с минимално входящо образователно равнище – завършен VI клас; продължителност на обучението – 2 (две) години; изходящо образователно-квалификационно равнище – основно образование и първа степен на професионална квалификация.
- **Вариант А7** с минимално входящо образователно равнище – завършен VII клас; продължителност на обучението – 1 (една) година; изходящо образователно-квалификационно равнище – основно образование и първа степен на професионална квалификация.

След таблицата в „Забележка” се добавя ново изречение: „Професионалното обучение по Рамкова програма – вариант А6, и Рамкова програма – вариант А7, се отнасят за възпитателно училище-интернат и социално-педагогически интернат.”

4. В т. 2.3.2. „ЗА ЛИЦА, НАВЪРШИЛИ 16 ГОДИНИ:” в таблицата в графа „Минимално входящо образователно равнище” изразът „завършен VI клас” се заменя със „завършен най-малко начален етап на основното образование или успешно завършен курс за ограмотяване по реда на Закона за насърчаване на заетостта”.

5. В т. 2.4. „Възможности за реализация и повишаване на професионалната квалификация” след „Завършилите обучението по рамкови програми варианти А1, А2, А3, А4” се добавя „А6 и А7”.

6. В т. 3.2.1. ”ЗА ОБУЧЕНИЕ НА УЧЕНИЦИ:” се създават:

- а) буква Д), таблица към нея и забележки:

„Д) УЧЕБЕН ПЛАН ЗА РАМКОВА ПРОГРАМА – ВАРИАНТ А6”

№	Учебни предмети Модули за професионална подготовка	Класове		Всичко учебни часове
		VII	VIII	
		Брой на учебните седмици		
		34	34	
		Седмичен брой на учебните часове		
1	2	3	4	5
А.	Общообразователна подготовка	27	27	1836
	Всичко А	27	27	1836
Б.	Задължителна професионална подготовка, в т.ч.:			
1.	Теоретично обучение			
2.	Практическо обучение, в т.ч.:			
	• учебна практика			
	• производствена практика		2 седмици x 30 учебни часа	60
	Всичко Б	5	5	400
	Всичко А + Б	32	32	2236
В.	Задължителноизбираема подготовка	-	-	-
	Всичко А + Б + В	32	32	2236
Г.	Свободноизбираема подготовка	3	3	204
	Всичко А + Б + В + Г	35	35	2440

ЗАБЕЛЕЖКИ

1. Поради спецификата на организацията на дейността на възпитателното училище-интернат (ВУИ) и социално-педагогическия интернат (СПИ) учебната седмица е с продължителност 6 (шест) дни.
2. В учебния план по професията учебните часове за теоретично и за практическо обучение от задължителната професионална подготовка се разпределят за обща, отраслова и специфична подготовка за професията.
3. В учебния план по професията се посочват общият хорариум за конкретния модул и класът, в който се изучава.
4. Графикът за изучаване на отделните модули се разработва в началото на всяка учебна година, утвърждава се от директора на ВУИ или СПИ и е неразделна част от училищния учебен план. При изготвяне на графика са възможни два подхода за изучаване на модулите в рамките на определения седмичен брой часове за професионална подготовка:
 - последователно изучаване на модулите;
 - успоредно изучаване на два или повече модула.

5. В учебния план по професията за задължителната професионална подготовка броят на учебните часове за практическо обучение (учебна и производствена практика) е не по-малък от броя на учебните часове за теоретично обучение.
6. Производствената практика се провежда след приключване на учебните занятия по учебна програма и график, утвърдени от директора на ВУИ или СПИ в зависимост от конкретните условия и възможностите за организирането ѝ.
7. Седмичният брой учебни часове за общообразователна подготовка се определя съгласно Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план, а за задължителната професионална подготовка съгласно Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията.

б) буква Е), таблица към нея и забележки:

„Е) УЧЕБЕН ПЛАН ЗА РАМКОВА ПРОГРАМА – ВАРИАНТ А7”

№	Учебни предмети Модули за професионална подготовка	Класове	Всичко учебни часове		
		VIII			
		Брой на учебните седмици			
		34			
		Седмичен брой на учебните часове			
1	2	3	4		
А.	Общообразователна подготовка	27	918		
	Всичко А	27	918		
Б.	Задължителна професионална подготовка, в т.ч.:				
1.	Теоретично обучение				
2.	Практическо обучение, в т.ч.:				
	• учебна практика				
	• производствена практика	2 седмици x 30 учебни часа	60		
	Всичко Б	8	332		
	Всичко А + Б	35	1250		
В.	Задължителноизбираема подготовка	-	-		
	Всичко А + Б + В	35	1250		
Г.	Свободноизбираема подготовка	1	34		
	Всичко А + Б + В + Г	36	1284		

ЗАБЕЛЕЖКИ

1. Поради спецификата на организацията на дейността на възпитателното училище-интернат (ВУИ) и социално-педагогическия интернат (СПИ) учебната седмица е с продължителност 6 (шест) дни.
2. В учебния план по професията учебните часове за теоретично и за практическо обучение от задължителната професионална подготовка се разпределят за обща, отраслова и специфична подготовка за професията.
3. В учебния план по професията се посочват общият хорариум за конкретния модул и класът, в който се изучава.
4. Графикът за изучаване на отделните модули се разработва в началото на всяка учебна година, утвърждава се от директора на ВУИ или СПИ и е неразделна част от училищния учебен план. При изготвяне на графика са възможни два подхода за изучаване на модулите в рамките на определения седмичен брой часове за професионална подготовка:
 - последователно изучаване на модулите;
 - успоредно изучаване на два или повече модула.
5. В учебния план по професията за задължителната професионална подготовка броят на учебните часове за практическо обучение (учебна и производствена практика) е не по-малък от броя на учебните часове за теоретично обучение.
6. Производствената практика се провежда след приключване на учебните занятия по учебна програма и график, утвърдени от директора на ВУИ или СПИ в зависимост от конкретните условия и възможностите за организирането ѝ.
7. Седмичният брой учебни часове за общообразователна подготовка се определя съгласно Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план, а за задължителната професионална подготовка съгласно Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията.

II. В Рамкова програма В за професионално образование с придобиване на втора или трета степен на професионална квалификация:

1. В т. 1.1 „**Нормативно основание** текстът „чл. 10, ал. 3, т. 1, чл. 11 и чл. 12” се заменя с „чл. 10, ал. 3, т. 3, чл. 11, т. 3 и чл. 12, т. 3.”
2. В т. 2.3.1. ”**ЗА УЧЕНИЦИ:**” таблицата се изменя:

Варианти на рамкова програма	Минимално входящо образователно равнище	Продължителност на обучението	Изходящо образователно и квалификационно равнище
В 1	Завършен VII клас Завършено основно образование	5 (пет) години 4 (четири) години	Трета степен на професионална квалификация и придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование или завършено средно образование
В 2	Завършено основно образование	4 (четири) години	Втора степен на професионална квалификация и завършени X или XI клас, придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование или завършено средно образование
В 3	Завършено основно образование или завършен клас от средното образование <i>(за училищата по изкуствата)</i>	до 4 (четири) години	Трета степен на професионална квалификация и придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование или завършено средно образование

3. В т. 2.3.2. ”ЗА ЛИЦА, НАВЪРШИЛИ 16 ГОДИНИ:”

а) таблицата се изменя:

Варианти на рамкова програма	Минимално входящо образователно равнище	Продължителност на обучението	Изходящо образователно и квалификационно равнище
В 4	Завършено основно образование	4 (четири) години	Втора степен на професионална квалификация и завършени X или XI клас, придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование или завършено средно образование Трета степен на професионална квалификация и придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование или завършено средно образование
В 5	Завършено основно образование	4 (четири) години	Втора степен на професионална квалификация и завършени X или XI клас, придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование или завършено средно образование Трета степен на професионална квалификация и придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование или завършено средно образование

б) В буква А. „ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИЯ” изречението след пети булид се изменя:

“Завършилите обучението по вариант В4 и В5 за придобиване на втора степен на професионална квалификация могат освен изброеното:“

4. В. т. 3.2.1. „ЗА ОБУЧЕНИЕ НА УЧЕНИЦИ:”

а) буква А), таблицата към нея и забележките се изменят:

„А) УЧЕБЕН ПЛАН ЗА РАМКОВА ПРОГРАМА – ВАРИАНТ В1”

№	Учебни предмети Модули за професионална подготовка	Класове						Всичко учебни часове IX-XII клас
		VIII	Всичко учебни часове VIII клас	IX	X	XI	XII	
		Брой на учебните седмици						
		36		36	36	36	31	
		Седмичен брой на учебните часове						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A.	Общообразователна подготовка	30	1080	26	22	13	9	2475
	Всичко А	30	1080	26	22	13	9	2475
B.	Задължителна професионална подготовка, в т.ч.:			6	10	16	20	1832
1.	Теоретично обучение							
2.	Практическо обучение, в т.ч.							
	• учебна практика							
	• производствена практика					60	62	122
	Всичко Б			6	10	16	20	1832
	Всичко А+Б	30	1080	32	32	29	29	4307
B.	Задължителноизбираема подготовка					3	3	201
	Всичко А+Б+В	30	1080	32	32	32	32	4508
Г.	Свободноизбираема подготовка	4	144	4	4	4	4	556
	Всичко А+Б+В+Г	34	1224	36	36	36	36	5064

ЗАБЕЛЕЖКИ

1. Учебният план се отнася за професионално образование с придобиване на трета степен на професионална квалификация по професии с прием след завършен VII клас или след завършено основно образование, дневна форма на обучение.
2. В учебния план по професията учебните часове за теоретично и за практическо обучение от задължителната професионална подготовка се разпределят за обща, отраслова и специфична подготовка за професията.

3. В учебния план по професията най-малко 40 на сто от броя на учебните часове за задължителна професионална подготовка са за практическо обучение (учебна и производствена практика).
4. Учебните часове, предоставени за задължително избираема подготовка, се използват за осигуряване на допълнително обучение по учебни предмети от общообразователната подготовка и/или от професионалната подготовка в съответствие с интересите и индивидуалните възможности на учениците и с възможностите на училището.
5. Производствената практика се провежда по учебна програма и график, утвърдени от директора на училището в зависимост от конкретните условия и възможностите за организирането ѝ. Учебната програма и графикът се съгласуват с ръководителя на стопанската организация (предприятието), в която се провежда практическото обучение.
6. Учебните часове за свободно избираема подготовка могат да се използват по желание на учениците за изучаване на един или два учебни предмета.
7. Учебните часове, предоставени за задължително избираема подготовка и/или за свободно избираема подготовка в XI и XII клас, могат да се използват и за формиране на предприемаческа нагласа и предприемачески умения в учебно предприятие (учебно-тренировъчна фирма, учебна компания или други форми) по желание на учениците и съобразно възможностите на училището. Изборът е в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професията.

б) буква В) се изменя:

**„В) УЧЕБЕН ПЛАН ЗА РАМКОВА ПРОГРАМА – ВАРИАНТ В3
(за средните училища по изкуствата)”**

5. В т. 3.2.2. „ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ЛИЦА, НАВЪРШИЛИ 16 ГОДИНИ:”

а) буква А), таблицата към нея и забележките се изменят:

„А) УЧЕБЕН ПЛАН ЗА РАМКОВА ПРОГРАМА – ВАРИАНТ В4”

№	Учебни предмети Модули за професионална подготовка	Класове				Всичко учебни часове
		IX	X	XI	XII	
		Годишен брой на учебните часове				
1	2	3	4	5	6	7
А.	Общообразователна подготовка	232	188	83	37	540
	Всичко А	232	188	83	37	540
Б.	Задължителна професионална подготовка, в т.ч.:	68	112	217	203	600
1.	Теоретично обучение					
2.	Практическо обучение, в т.ч.:					
	• учебна практика					
	• производствена практика					
	За втора степен					
	Всичко Б	68	112	217	203	600
	За трета степен					
	Всичко Б	68	212	317	303	900
В.	Задължително избираема подготовка, в т.ч.:			30	60	90
	• избираема професионална подготовка			20	40	60
	За втора степен					
	Всичко Б+В	68	112	247	263	690
	Всичко А+Б+В	300	300	330	300	1230
	За трета степен					
	Всичко Б+В	68	212	347	363	990
	Всичко А+Б+В	300	400	430	400	1530
Г.	Свободно избираема подготовка	4	4	4	4	16
	За втора степен					
	Всичко А+Б+В+Г	304	304	334	304	1246
	За трета степен					
	Всичко А+Б+В+Г	304	404	434	404	1546

ЗАБЕЛЕЖКИ

- Учебният план се отнася за задочна форма на обучение по професии за придобиване на втора или трета степен на професионална квалификация.
- В учебния план по професията учебните часове за теоретично и за практическо обучение от задължителната професионална подготовка се разпределят за обща, отраслова и специфична подготовка за професията.
- В учебния план по професията най-малко 40 на сто от броя на учебните часове за задължителна професионална подготовка са за практическо обучение (учебна и производствена практика).
- Производствената практика се провежда по учебна програма и график, утвърдени от директора на училището в зависимост от конкретните условия и възможностите за организирането ѝ. Учебната програма и графикът се съгласуват с ръководителя на стопанската организация (предприятието), в която се провежда практическото обучение.

- Учебните часове за свободноизбираема подготовка могат да се използват по желание на учениците за изучаване на един или два учебни предмета.
- Учебните занятия и изпитите по учебни предмети се организират в сесии.
- Учебните занятия включват обзор на учебното съдържание по съответния учебен предмет и насоки за самостоятелна подготовка за изпитите.
- Условието и редът за организиране и провеждане на изпитите се определят със заповед на директора на училището.

б) буква Б), таблицата към нея и забележките се изменят:

„Б) УЧЕБЕН ПЛАН ЗА РАМКОВА ПРОГРАМА – ВАРИАНТ В5”

№	Учебни предмети Модули за професионална подготовка	Класове				Всичко учебни часове
		IX	X	XI	XII	
		Брой на учебните седмици				
		36	36	36	31	
		Седмичен брой на учебните часове				
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
A.	Общообразователна подготовка	18	16	8	3	1605
	Всичко А	18	16	8	3	1605
Б.	Задължителна професионална подготовка, в т.ч.:	4	6	13	17	1415
1.	Теоретично обучение					
2.	Практическо обучение, в т.ч.:					
	• учебна практика					
	• производствена практика					
	Всичко Б	4	6	13	17	1415
	Всичко А+Б	22	22	21	20	3020
В.	Задължителноизбираема подготовка	-	-	1	2	98
	Всичко А+Б+В	22	22	22	22	3118
Г.	Свободноизбираема подготовка	2	2	2	2	278
	Всичко А+Б+В+Г	24	24	24	24	3396

ЗАБЕЛЕЖКИ

- Учебният план се отнася за вечерна форма на обучение по професии за придобиване на втора или трета степен на професионална квалификация.
- В учебния план по професията учебните часове за теоретично и за практическо обучение от задължителната професионална подготовка се разпределят за обща, отраслова и специфична подготовка за професията.

- В учебния план по професията най-малко 40 на сто от броя на учебните часове за задължителна професионална подготовка са за практическо обучение (учебна и производствена практика).
- Производствената практика се провежда по учебна програма и график, утвърдени от директора на училището в зависимост от конкретните условия и възможностите за организирането ѝ. Учебната програма и графикът се съгласуват с ръководителя на стопанската организация (предприятието), в която се провежда практическото обучение.
- Учебните часове за свободноизбираема подготовка могат да се използват по желание на учениците за изучаване на един или два учебни предмета.

Измененията и допълненията на Рамковите програми „А” и „В” се прилагат от учебната 2009/2010 година.

Настоящата заповед да се публикува на официалната интернет страница на Министерството на образованието и науката и да се доведе до знанието на началниците на регионалните инспекторати по образованието.

Началниците на регионалните инспекторати по образованието се задължават да запознаят директорите на училищата със съдържанието на заповедта.

Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА